

Gadebredde er 30 Al., og denne findes i alle nyere Gadeanlæg efter 1889. De store Adgangsveje til Byen søger man at udvide til 40 a 50 Alen, Byens faa Boulevarder er endnu bredere. Hvert Fortov udgør gerne $\frac{1}{5}$ af Gadens Bredde.

b. **Dagrenovationen:** Gade- og Husaffald paahviler det Kommunen at skaffe bort, hvilket sker, ved at Arbejdet gives i Entreprise til en Forening af Vognmænd, som besørger Dagrenovationen til Lossepladserne. Det er Fremtiden forbeholdt at afgøre, om der skal oprettes en Forbrændingsanstalt, eller om man vil føre Affaldet længere ud paa Landet for at fri Byen for Lossepladsernes Nærhed og for bedre at kunne afhænde det til Gødning. Derimod maa Husejerne selv sørge for Fjernelse af Natrenovationen, som nu paa disses Vegne er overtaget af Grundejernens Renholdningsselskab, der har sin Salgs- og Rensestation paa Amager ved Siden af Kloakpumpestationen. Virksomheden indskrænkes dog, efterhaanden som Vandklosetsystemet vinder Udbredelse.

For Bortførelsen af Sne, der er ganske uberegnelig, betaler Kommunen, hvad hvert Læs koster.

c. **Medens Spildevandet** tidligere førtes bort ad Rendestenene, blev Byen omtrent fra 1860 at regne suksessivt forsynet med underjordiske Kloaker til dets Afledning. Spildevandet løb dog ud i Havnen og forurenede denne, af hvilken Grund man ogsaa længe maatte udsætte Indretningen af Vandklosetter. En ny Kloakplan blev udkastet og gennemført i Aarene 1899—1901 af nuværende Generaldirektør for Statsbanerne Amt, Byens daværende Stadsingeniør. Ved dette System afskæres alle Ledningerne fra Havnen; de samles i en stor Hovedledning, som er dykket under denne, og som under Tryk fører Spildevandet ud til Kloakpumpestationen paa Amager, hvorfra det, opspædet med Saltvand, under fornyet Tryk ledes ud i Øresund, Ledningerne udmunder paa

dybt Vand, omtrent 2300 Alen fra Land, hvor Strømmen er stærk, og hvor der ikke har vist sig nævneværdige Ophobninger eller andre skadelige Følger af denne Tilførsel. De nye Kloaker er beregnede at kunne besørge den sædvanlige Spildevandsmængde, men i Tilfælde af stærkt Regnskyl kan dog de gamle Udløb til Havnen endnu benyttes automatisk, saaledes at den første Del af Regnskyllet med Gadesnavset føres ud til Pumpestationen, medens den senere faldende Regnmængde, der er renere, ad de gamle Rør løber ud i Havnen. — Planens Gennemførelse kostede ca. 5 Mill. Kr., men den udnytter vor naturlige gunstige Beliggenhed ved Søen, og danner Betingelsen for at gøre København til en sund By med mønsterværdigt ordnede Vandafledningsforhold.

d. **Vej- og Kloakanlægene** fører Tilsyn med **Sporvejene**. Københavns Kommune har Statens Koncession paa Driften af disse og har atter bortforpagtet den til et privat Selskab, De københavnske Sporveje, som svarer en aarlig Afgift til Kommunen paa ca. 400,000 Kr. Desuden skal Selskabet tage sin Elektricitet fra Kommunen til en bestemt Pris og har omfattende Forpligtelser med Hensyn til Benyttelsen af Gaderne. Hvert 3. Aar har Kommunen Ret til selv at overtage Driften af Sporvejene for en Pris, der efterhaanden daler, indtil de i 1938 uden Vederlag tilfalder Kommunen. Meningerne om det hensigtsmæssige i snarest at overtage Sporvejene er delte. Da Spørgsmaalet i 1907 var aktuelt, stod Flertallet i Borgerrepræsentationen overfor Flertallet i Magistraten, som ønskede at arbejde videre paa den for Kommunen gunstige Kontrakt, og som ialfald ansaa Tiden for uheldig valgt til at rejse det store Laan, der vilde være nødvendigt for at udløse det private Selskab.

Under Vej- og Kloakanlæg sorterer ogsaa Byens Parkanlæg og Gadebeplantningerne. Ligeledes de offentlige Skøjtelørbaner.